

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: înveială :: ::

Unitatea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei
Numărul 4 Lei.

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Abatele Zavoral

Smeritul cărmuitor al mănăstirei Strahov, din muntele Pionului dela Praga, părintele METODIU ZAVORAL, nu are înfățișare marțială, nici aerul marilor biruitori. Totuși căldătoria lui prin larg cuprinsul țării noastre este un drum de adevărat triumf. Totuși, colindând munții și văile, satele și orașele noastre, el nu a fost primit ca unul din rarii trimiși ai neamurilor streine, ci ca un adevărat cuceritor, care vine să ia în stăpânire finuturi și inimi de mai înainte cu cinste câștigate.

De fapt, blândul călugăr mărunțel, alb la haină și la suflet, cu chipul senin, cu ochii zimbitori, cu aerul de intimă familiaritate nesilită și caldă, este un mare cuceritor. El are, în măsură covârșitoare, aceea putere magnetică, fascinatoare care atrage și biruiește sufletele: bunătatea inimii!

Când zici: abatele Zavoral, vezi departe în străinătăți o mănăstire mare, schimbată în spital. Pe paturi de chinuri zac soldați răniți. Dar limba și durerea lor nu o înțelege nimeni. Atunci călugărul blând, care trece dela pat la pat, nu stă pe gânduri: savant, înaintat în vârstă, el se întoarce iarăși la abecedar. Învață românește, ca să poată spune o vorbă de mângâiere fraților noștri îndurerăți. Este în acest gest, care definește un om, tot eroismul samarineanului milostiv din evanghelie. Înfațișarea și întreg felul lui de-a fi nu fac decât să întregească și să întărească această icoană.

Iată taina abatelui Zavoral. Iată de ce el poartă cu sine primăvara și pe unde trece lasă sărbătoare.

Ou dragă inimă s'a supus acestui farmec și Blajul nostru. El avea chiar motive mai tari decât alții de-a sărbători. Prezența părintelui Zavoral ne-a amintit modesta noastră contribuție la prietenia neamului ceh cu al nostru. Urban Iarnik, animatorul legăturilor de prietenie dintre cehi și noi, tovarăș de strădănuțe al părintelui Zavoral, a fost inspirat de sufletul mare al lui Moldovănuș!

Și încă ceva. Orașul de preoți uniți cu Roma a trebuit să se bucure foarte, că acela pe care l-a sărbătorit întreg neamul nostru este un preot catolic, unul din șirul destul de mare al preoților catolici cari ne au dragi și ne fac bine. Dragostea lui față de noi aici își are izvorul și rădăcina: în evanghelia lui Hristos, în credința catolică. Aceasta l-a învățat să armonizeze iubirea de neam cu universală dragoste creștină, făcându-le să se întărească împrumutat.

Tot nu este, deci, așa de primejdios acel catolicism „internațional”, care strânge prietenii între neamuri. — Și ne bucurăm nespuse, că neamul nostru, prin primirea făcută abatelui Zavoral, a desmănițat pe cei câțiva habotnici, cari văd negru de căleori e vorba de Roma!

Facă Domnul, ca drumul părintelui Zavoral să fie un nou ciment de pace și frăție nu numai între noi și neamul prieten al cehilor, ci și un nou îndemn pentru buna înțelegere dintre noi!

După 80 de ani

Marile serbări de 3/15 Maiu la Blaj — Sărbătoarea școlarilor din toată țara — Comemorează și partidul național-țărănesc

(—) În butul tuturor semnelor și prognosticurilor, farmecul serbărilor naționale cari se desfășoară an de an, dela unire încoace, pe pământul istoric al Blajului, departe de a scădea, merge crescând. În fiecare an ele au vraja primăverii înflorite, clocotul tinereții calde, seninul păcii și înfrățirii tuturor.

Puterea lor magică aprinde nu numai pe cei cari întâia dată vin să asiste, ci ține în continuă înălțare și pe aceia cari an de an au avut norocul să le vadă. Așa se face, că alături de mulțimile celor nou veniți, serbările își au de pe acum un anumit număr de oaspeți statornici și consecvenți, cari și-au încadrat în calendar cu roșu aceste zile, ca și zilele învierii Domnului.

Nu-i mirare. Căci serbările dela Blaj nu pot ajunge banale, obișnuite. Cine s'ar putea obosi vreodată privind icoana superbă, aceeași și totuși alta de fiecare dată, a mulțimilor vii, cari împânzesc în aceste zile piața lui Inochentie și Câmpia Libertății? Priviți miile de școlari sburdalnici, de studenți cu serioasă căutată, valurile de țărani arși de soare, fete și feciori în cămăși înflorite, profesori cu aerul grav al închinătorilor la locurile sfinte, preoți în haină grea și cărturari mireni, învălmășindu-se într-o fermecătoare armonie de culori și sentimente! Priviți, de pe balustra catedralei, defilând în ordine și tact zeci de școale și de sate; observați interesul viu pentru întrecerile de gimnastică, ca și evlavia de biserică ce se întipărește pe fețe la Piatra Libertății, și veți înțelege că serbările de 3/15 Maiu nu sunt o modă trecătoare.

Este o putere tainică, pururea vie, care le alimentează: trecutul mare care trăiește în sufletul tuturor, amintirea căruia se ridică imperioasă an de an, îndrumând gândurile de viitor în linia firească a istoriei. Cinstirea trecutului comun înfrățește în chip miraculos inimile, oricât de depărtate ar părea ele ca vârstă și condiție socială, le aprinde pe toate de acelaș nobil avânt al iubirii de neam, al idealismului desinteresat. Sufletele prinse în vraja acestui fluviu vital, renasc an de an în aerul respirat de străbunii glorioși și, în mijlocul istovitoareii vânzoleli de azi, se odihnesc în nădejdea sigură a mai binelui de mâine.

* * *

În chip deosebit s'au adevărit aceste adevăruri în serbările acestui an.

Pregătirile

s'au făcut sub auspicii destul de grele. Vremea neobișnuit de rea, rece și ploioasă, părea că

astă dată ne va strica sărbătoarea. Viața publică prea agitată în zilele din urmă, decât să mai aibă oamenii interes pentru astfel de sărbători. Interpretarea greșită dată de gazete unui comunicat inofensiv al partidului național-țărănesc, a indispus autoritățile școlare, gata să oprească școlile de-a veni la Blaj.

Totuși comitetul organizator, prezidat de dl prof. Ștefan Pop, a făcut toate pregătirile trebuincioase pentru serbări în stil mare. Și a fost bine așa. Căci, în butul temerilor,

Școlarii sosesc.

Cele dintâi trenuri de Duminecă, așteptate cu alai la gară, revărsă valuri-valuri de logofeți ai cărții, din toate părțile. Cu fiecare tren, alt rând. În sunet de goarne și fanfare își fac intrarea în Blaj, nu mai puțin de 1500 elevi, trimiși a 52 școale, cu 100 profesori însoțitori. Aerul de sărbătoare se înstăpânește numai decât. Străzile curate capătă viață.

Sosesc și autoritățile: dl Ștefan Pop, directorul liceului Sf. Sava din București reprezentând ministerul instrucțiunii; dnii inspectori Bratu și Teșosu, rămânând ca dl ministru al cultelor Al. Lapedatu să sosească în dimineața însoțită a zilei de 15 Maiu.

Ziua întâi.

În 14 dimineața, voinicii celor 20 școale cari își vor discuta vânjoșia, sănătatea și iscusința, trec în pas grăbit, în șiruri dese, pe tact de muzică, spre arena sportivă, unde se ține concursul de gimnastică. Aerul e răcoros, dar sângele tinăr iese biruitor. Intrecerile curg pe lângă cel mai viu interes al mulțimilor de școlari, cari urmăresc cu ochi aprinși izbânda sau căderea tovarășilor simpatizați. — În aceeaș vreme, cei cari nu participă la concurs cercețază în grupuri diferitele așezăminte din Blaj, și se încălzesc privind filmul Blajului în cinematograful liceului.

O masă comună, de prietenie caldă, dată în cinstea profesorilor-oaspeți la restaurantul »Central«, a alungat oboseala și a înfrățit sufletele. A prezidat-o Il. Sa Dr. Ambroziu Cheșianu, reprezentând pe I. P. S. Sa mitropolitul Vasile. O serie întreagă de toast (Dr. A. Cheșianu, Ștefan Pop dir. liceului »Sf. Sava« București, I. Bratu, Augustin Caliani, Ovidiu Hulea, S. Gizdavu ș. a.) însufleșite, vibrând de emoție sinceră și adevărată dragoste pentru Blajul bătrân și cel de azi, de omagii pentru spiritul lui rodnic și binefăcător, de care neamul întreg are nevoie imperioasă, a înălțat gândurile dela cele

trupești la cele sufletești, dând acestei mese caracterul unei adevărate manifestațiuni culturale.

Seara, corul și orchestra liceului nostru de de băieți, sub conducerea probată a dlui prof. *Heine Helmann*, a dat pentru oaspeți un bine reușit concert, în care bucățile românești de cor și orchestră s'au alternat nimerit cu cele clasice străine.

Ziua de 15 Maiu.

ne trezește, în acorduri de fanfare, să privim uimiți văpaia strălucitoare a vechiului nostru prieten, care de 8 ani nu ne-a părăsit la nici o serbare de 15 Maiu: soarele. Fețele tuturor zimbesc de bucurie. Elanul sărbătoarei crește.

În haine de sărbătoare, cu steaguri tricolore, cu ceterași și clanetași vestiți, năvălesc în oraș pe toate străzile *șirurile fără capăt ale sătenilor din jur*. Cântând marșuri naționale vine Roșia și Micăsasa, Tăunii și Cisteiul, Pănadea și Obreja, și atâtea altele. Se concentrează toți, în rând, pe piața mică dela »Plugarul« și nu peste mult văzduhul se cutremură de strigătele lor entusiaste: »*Trăiască Maniu!*« Președintele partidului național-țărănesc, însoțit de o mare ceată de parlamentari (Sever Dan, V. Haneș, Dr. R. Boila, Dr. Valer Moldovan, Gh. Crișan, Tănăsescu, Poruțiu ș. a.), sosește la sărbătoare. Se împlinesc azi 80 de ani dela adunarea din 1848, ziua libertății și începutul luptei noastre politice, steagul căreia l-a purtat mândru partidul național. Se cădea deci să fie prăznuită în chip deosebit această importanță a zilei.

Serviciul divin

În biserica catedrală, încă la ceasurile 8, a început *liturghia solemnă*, pontificată de P. S. Sa IULIU al Gherlei, cu mare asistență. Corul academiei de teologie cântă precis, răsunător. În biserica ticsită de lume, elevi și adulți, *păr. mitropolit VASILE* rostește o predică plină de înțelepciune și simțire, ascultată cu emoționată evlavie.

În larga piață a lui Inocențiu se formează apoi impunătorul și pitorescul convoiu al școalelor și satelor, cari *defilează în fața catedralei*, în sunet de fanfare, aclamați de mulțimea în-suflețită, aclamând înșiși pe înalții privitori de pe balustradă. Trec cu pas grăbit spre

Campul libertății.

Pe tribuna împodobită, înconjurată de o mare de capete, urcă profesorul dela academia teologică: *Dr. Augustin Tătar*, rostind discursul festiv al zilei. Orator de marcă, păr. Tătar preamărește în vorbe entuziaste, în fraze concentrate și rotunde, spiritul de jertfă al generației care a sfărmat robia și arată sfânta datorie ce ne revine, de-a întări, prin cinste și legalitate, țara clădită din jertfa străbunilor. — Omagiul ministerului instrucțiunii îl tâlmăcește d. *Ștefan Pop*, directorul liceului Sf. Sava din București, iar purtătorul de cuvânt al partidului național-țărănesc este d. profesor și deputat *Vasile Haneș*. Mai vorbește studentul *Vidican* în numele tineretului universitar, iar clericul *Iuliu Man* spune un fragment din marele discurs al lui Bărnuțiu, ținut la 1848.

În acordurile puternice ale lui »Deșteaptă-te Române«, lumea se îndreaptă spre cimitirul dela »bisericuța«, un adevărat »*Panteon al Blajului*«, unde dorm eroii tribuni și purtători de cuvânt ai luptei noastre pentru desrobire. În fața mulțimii cufundată în pioasă tăcere, păr. profesor al academiei de teologie *Dr. Vasile Aftenie* face pomenirea cu laudă a marilor eroi ai gândului și faptei, cari ne-au lăsat icoana legendară a vremilor din 48. (Părți alese din această vorbire dăm la »Foița« gazetei noastre).

Tinerimea școlară încinge apoi o splendidă *horă românească* în piață, iar sătenii merg în pas grăbit spre sala cea mare a hotelului »Univers«, unde începe

Sedința comemorativă a partidului național-țărănesc.

În fața mulțimei, mult prea mare pentru a încăpea în sală, s'au rostit cuvântări înfiărate, arătând însemnătatea zilei și datoria partidului de-a o sărbători ca ziua sa de naștere. Seria cuvântărilor o deschide păr. canonic *Dr. Victor Macaveiu*, președintele organizației județene. Vorbesc apoi dnii deputați: *Tănăsescu* dela București, *Lapedatu* dela Constanța, *Dr. Valer Moldovan* dela Turda, iar de încheiere președintele partidului *d. Iuliu Maniu*, ovaționat și aclamat cu însuflețire pentru care nu se poate găsi comparație, ține un discurs limpede și cald, arătând dorința noastră neclintită de-a înfăptui

dreptatea și cinstea în această țară, pe care vom lăsa să o ciopârtească nici o putere pe lume.

Două mese comune

simple și gustoase, au înviorat apoi oboseala zilei. Un banchet a fost oferit de *curtea mitropolită* delegaților și profesorimii; până când frunța național-țărăniști au avut masă comună în restaurantul »Univers«. În amândouă locurile s'au rostit toaste înțelepte și entuziaste.

La *curtea mitropolitană* cel dintâi cuvânt l-a ridicat I. P. S. Sa *mitropolitul Suciu*, pentru regele Mihai; apoi a vorbit cu mult elan Președintele sfântului *Iuliu* al Gherlei pentru guvernul reprezentat prin d. ministru Lapedatu. Răspunzând, ministru *Lapedatu* cu însuflețire izvorită din o temeinică cunoaștere a istoriei noastre, fixat lapidar rostul bisericii unite în simneamului românesc, subliniind datoria sfântă a guvernelor de totdeauna de-a da Blajului și bisericii pe care o reprezintă cel mai larg sprijin, pentruca să-și poată împlini bine misiunea atât de necesară neamului. În acest scop, Dsa anunță *O MICĂ DANIE* pentru Blaj, sumele necesare pentru isprăvirea neîntârziată a »*Capelei Arhierilor*«, și tot sprijinul pentru a ridica în piața Blajului un bust marelui preot marelui român învățat, care a fost regretatul *Dr. Augustin Bunea*. — Mai vorbesc dd. *Ștefan Pop* (București), *Dr. Ambroziu Chețanu*, *Iacob Popa*, *Ștefan Pop* (Blaj), și în numelele tineretului universitar, studentul *Vidican*.

La masa *partidului național-țărănesc* a vorbit dnii Dr. Victor Macavei, Augustin Pop, Dr. Iuliu Maniu, dep. Tănăsescu, Dr. Coriolan Suciu, V. Haneș ș. a.

După masă, tot publicul privește minunatele

Producțiuni gimnastice

deschise, în piață, prin exercițiile de ansamblu executate de elevii alor 42 școli deodată. A urmat apoi școlile pe rând, întrecându-se în exerciții grele, jocuri naționale măiestre, piramide strălucite ș. a. — La sfârșit s'a făcut, în fața înalților oaspeți, premiarea școalelor biruitoare la concurs. Premiul întâi, cupa de argint dată de ministerul cultelor, l-a câștigat liceul »*Gheorghe Barițiu*« din Cluj; al doilea, steagul Blajului: liceul »*Radu Negru*« din Făgăraș; iar

Foița „Unirii“

Pomenirea Tribunalilor

Din discursul rostit în »Panteonul Blajului« la 3/15 Maiu 1928.

de prof. Dr. Vasile Aftenie.

Precum creștinii la ziua morților trec prin cimitirele unde părinții lor își dorm somnul de veci, ca să-și reimprospeteze memoria lor și acoperindu-le mormintele cu flori să se însuflețească de trecutul și virtuțile lor, așa și noi azi în 3/15 Maiu, după comemorarea adunării dela piatra libertății, nu putem trece pe lângă »bisericuța« din Blaj fără a rosti o sfântă rugăciune la mormintele acelor părinți ai neamului, cari își au aici locul de odihnă...

O serie din bărbații neamului cari au luptat cu vitejie în 1848 pentru desrobirea lui, își dorm somnul de veci în modestul cimitir al »bisericuții« din Blaj, unde am venit să le binecuvântăm memoria.

Bărbatul lângă a cărui cruce stăm, canonicul *Timotei Cipariu*, deschide ușile locuinței sale, ca la 25 Martie 1848, să se poată ținea prima conferință a corpului profesoral din Blaj, pentru îndreptarea spre mai bine a poporului obidit de veacuri. Profesorii în împrejurările de atunci erau de diferite păreri cu pri-

vire la căile ce trebuiau bătute pentru ajungerea scopului. Era vorbă de drepturile poporului român. Lozinca însă o aruncă un cleric de anul III *Todoran*: »*Banu, onorată conferință! Noi nici să cerem, nici să pretindem, ci să luăm ce este al nostru*«. Și marele bărbat era convins că nu se putea altfel. Ecoul libertății, fraternității și egalității răsuna tot mai tare din apus. Românii luminați de marele învățat prin »Organul luminării«, se întrunesc pe câmpul grecilor, zis azi al libertății, unde hotărăsc ferm să se pună pe lucru. Cipariu cu mintea sa ageră și prevăzătoare devine din ce în ce tot mai mare îndrumător și luminător al poporului, susține focul reînnoșării naționale...

Munca lui depusă pentru poporul românesc e neperitoare în istoria neamului. Iată de ce azi, când se împlinesc 80 de ani dela marele eveniment istoric de pe »Câmpia Libertății«, trebuie să ne descoperim capetele înaintea mormântului marelui învățat din acele vremuri. Să ne închinăm în fața mormântului care a găzduit trupul rece al lui *Timotei Cipariu* timp de 41 ani, rugând în genunchi pe bunul Dumnezeu să-i facă parte cu dreptii; iar calitățile lui frumoase să fie tot atâtea pilde și îndemnuri călăuzitoare pentru generațiile de azi și de mai apoi.

Dar hotărârile luate și jurământul depus în

ziua măreață și solemnă de 3/15 Maiu trebuiau duse la îndeplinire. *Timotei Cipariu* muncește ce e drept, în scris și cu vorba, dar nu e ascultat nici înțeles de asupritorii zilelor de atunci. Nu era altă scăpare pentru poporul românesc, decât cu arma în mână să-și revendice drepturile sale. Timpul era scurt și nu se mai putea aștepta. Bunul Dumnezeu trimite în acele vremuri critice pe omul providențial în persoana lui *Axente Severu*, care încercă să își doarme somnul veșnic, din 1906, aici în fața noastră. El este mort, dar rămâne viu în memoria lui în generațiile tinere și istoria neamului până la sfârșitul veacului.

Sub conducerea neobositului prefect *Axente Severu*, *Iancu*, *Balint*, apoi a tribunilor *Vasile Moldovan* și alții, se formează primele legiuni române. Avântul și curajul cu care *Axente* se pune în fruntea legiunilor e nedescris. Nu este omul vorbelor. Șardul, *Benic*, *Crică*, *Ighiul* și *Bucerdea vinoasă* sunt mărturiile vitejiei lui. Când *Iancu* operează în munții *Axente Severu* cu cetele de lăncieri dislocate la Blaj și paralel pe valea Mureșului, se îndreaptă spre Cluj. E primadată când Ungurii recunosc vitejia acestui popor. La 17 Maiu 1849 intră triumfător în cetatea Alba-Iulia cu 8000 de legionari. Energicul și displicentul prefect devine idolul, eroul legendar și pilda de urmat a Românilor. Moare deplin

al treilea, o statueta a ministerului instrucțiunii: liceul „Al. Papiu Ilarian” din Târgu-Mureș. Unele din școli au mai obținut mențiuni cu laudă și mențiuni simple, iar elevii biruitori la concursurile individuale medalia și diplome.

Astfel s'au încheiat, în atmosferă de curată și înaltă însuflețire serbările, cari au fost începute cu oarecare teamă. Ele au făcut dovada, că au trecut adânc în conștiința generală și știu să-și păstreze vioiciunea, interesul și căldura, indiferent de împrejurări. De aceea, suntem siguri, la anul mulți din cei de față vor reveni să-și împospăteze sufletele la izvorul pururi viu al serbărilor de 3/15 Maiu!

„Oastea Domnului”. Este cunoscută propaganda vie pornită din Sibiu, mai ales prin „Lumina Satelor”, pentru înjghebarea unui tip special de organizație religioasă în mijlocul poporului, purtând numirea de mai sus. Mișcarea părea în plin progres. A ajuns până și în Bucovina. Aici însă începe buclucul.

„Adunarea eparhială” a arhiepiscopiei Cernăuților, deschisă la 14 Maiu, a ținut să se ocupe și de această problemă. După rapoartele gazetelor, s'au ridicat nedumeriri grele față de felul de-a fi și a lucra al asociației. Prof. univ. N. Cotos, a constatat, că „nu se știe unde se va ajunge cu exagerările membrilor acestei asociații, intrucât ei sunt supuși unor sugestii străine de tradițiile noastre religioase și de canoanele creștine”. — Iar prof. univ. R. Căndea, vede în „Oastea Domnului” precursorii unei secte noi, adusă de ardeleni din America. „Ei se inspiră dintr-o credință greșită care nu-i confirmă canoanelor creștine și nici tradițiilor poporului nostru. Oamenii aceștia socot că sunt superiori și că au o anumită mînire. Ei speră, că odată și odată le va cădea biserica în mână”. — Mitropolitul a potolit discuțiunea asigurând că chestiunea se tratează în Sf. Sinod.

Increștăm aceste constatări, cu regretul că frații dela Sibiu nu au mână norocoasă nici în chestiunile, în cari din parte-ne le dorim cel mai mare spor: acele de intensificare a vieții religioase.

Citiți și răspândiți: „UNIREA”

de toată suflarea românească în 1906 la Brașov, lăsând cu limba de moarte să fie înmormântat la Blaj, în cimitirul „bisericii”, aproape de Câmpul Libertății, unde s'a înfăptuit trezirea la viață a neamului românesc.

Alături de marele învățat și de neîntrecutul prefect, în acest cimitir stă crucea care reamintește locul odihnei de veci a unuia dintre cei mai mari arhieri, binefăcători și luptători ai neamului, mitropolitul Al. Șt. Șulțiu...

Sufletul lui de mare român este săpat în cuvintele ce-a lăsat să i-se taie pe cruce: „Numai moartea mă desparte de națiune”, ca și în scrisoarea trimisă dela Viena lui Gh. Barițiu: „goli, zdrențoși, flămânși, huliți, împiedecați, subminați vom apăra — că acum e timpul — dreapta cauză a Națiunii, și să nu ne lăsăm de nimica biruiți până când sau ne vom ridica și vom sta cu Națiunea dimpreună tari și triumfători în picioare, sau vom peri cu ea deodată și pentru totdeauna”.

Alături de acești luceferi ai neamului mai luceau și alte stele pe cerul românesc din acele vremuri, dintre cari mulți se află alături de acești trei în cimitirul „bisericii”. Să amintim numai pe Vas. Rașiu, Gregoriu Mihali „patriae et nationi suae semper devotus”, cum arată inscripția de pe piatra mormântului, pe Ștefan Boeriu, Simion Crainic,

Anglicanii și Roma

Vălvă uriașă în jurul noului „Prayer Book”

„Prayer Book” se chiamă cartea oficială de rugăciuni a bisericii anglicane. Ea a fost combinată din principalele cărți liturgice ale bisericii romane, eliminând tot ce nu se potrivea cu ideile protestante. A fost sancționată și publicată la 21 Ianuarie 1549. De atunci a mai fost revizuită în câteva rânduri, mai pe urmă în 1662. Dela această dată a rămas neschimbată până în 1927.

Anul trecut, episcopatul anglican a prezentat un proiect de revizuire și întregire a cărții, sub influința curentului tot mai puternic al așa numiților *ritualiști*, cari, nemulțumiți cu formele seci de pietate ale angloprotestantismului, cer imperios revenirea pe întreaga linia la ritualul bisericii romane. Văzând distrămarea sufletească actuală, nevoile sufletești cari nu mai incap în formele din v. 17, episcopatul anglican a avut curajul de-a încerca reforma cerută.

Discuțiuni neobișnuit de vii s'au aprins în jurul problemei. Intreagă opinia publică a Angliei s'a împărțit în două tabere. Unii pentru reformă, alții cu multă violență împotriva ei. Aceștia din urmă văd în noua revizuire un *marș forțat spre Roma papală* și pierirea spiritului protestant.

Deosebit de vii, lungi și interesante au fost desbaterile corpurilor legiuitoare engleze, dela sentimentul cărora depinde întreaga reformă. Episcopul de Canterbury a motivat necesitatea absolută a revizuirii cu nouile nevoi sufletești ale credincioșilor, cu necesitatea unificării rituale, distrămată astăzi. A făcut însă, în aceeași vreme, declarațiuni solemne de adesiune totală la vechiul spirit protestant, pe care înobile rituale nu-i primejduesc.

Inoirile cari au întimpat mai multe dificultăți au fost: rugăciunile pentru morți și, mai ales, rugăciunile și întreg ceremonialul *sfinței Euharistii*, cari sunt vădit imprumutate din cărțile liturgice romane. De sigur întreg acest ceremonial se inspiră din cu totul altă credință decât cea protestantă și în felul acesta reforma sancționează un ilogism, o contradicție: *se roagă într'un chip și crede în-*

Antonellii și Manfi — toți ostași demni și luptători adevărați ai neamului din vremuri de restriște.

Sunt 80 de ani de când voi, eroi ai neamului, ați aprins făclia poporului nostru. Flacăra ei a devenit tot mai mare în decursul deceniilor, încât astăzi ne putem bucura de unitatea națională a tuturor Românilor. Noi, urmașii voștri din România întregită, v'aducem prinos pentru trecutul vostru măreț. Virtuțile practicate de voi au incolțit și în sufletele noastre. Le practicăm ca să întărim prin ele pe Românii de pretutindeni, adunați acum într'un singur mănunchiu. Voi ați arat în ogorul neamului, urmașii voștri imediați au sămănat, iar generația de azi a secerat și vă pune parastas.

Dormiți în pace eroi adevărați de neam,
Căci noi nu vă uităm nici când,
Din contră vă vom zice an de an
Cu ochii îndreptați spre-al tuturor Tată:
Fie-vă memoria binecuvântată!

Anunț. Ni-se cere publicarea următoarelor: *Absolvenții liceului din Beius, seria 1893* vor ținea conve-nirea de 35 de ani în 30 Mai crt. cu ocazia serbărilor centenare ale liceului „Samuil Vulcan”. Invit și pe această cale pe toți colegii să se prezinte. Iuliu Pop, paroh de Gereușa.

tr'alt chip, răsturnând vechia maximă: *lex orandi lex credendi*. Insuși Mr. Baldwin, vorbind în Camera Comunelor pentru reformă, constată fără ezitare acest ilogism, dar adaugă numai decât, că Englezii nu sunt o națiune logică, cum sunt latinii; la ei instinctele devoționale și cele raționale pot trăi alături, prin compromis, fără a fi nevoite să se armonizeze.

În 14 Decembrie 1927 Camera Lorzilor a aprobat reforma cerută; dar Camera Comunelor, în ziua următoare, a refuzat-o. Votul din urmă a căzut ca un trăsnet în șirurile reformiștilor. Arhiepiscopul octogenar de Canterbury a izbucnit în plâns și alături de el mulți alți sinceri doritori ai unei noi vieți religioase.

Agitația, firește, nu s'a încheiat cu acest vot. Ea continuă și sfârșitul nu i-se poate prevedea. Câteva constatări însă decurg, în chip firesc, din toată această vălvă aprinsă.

Este, înainte de toate, un semn bun pentru vremile noastre, interesul extraordinar pe care îl trezesc pretutindeni problemele religioase. Zbuciumul bisericii anglicane dovedește, apoi, din nou neputința bisericilor rupte de trupul lui Hristos, de-a satisface nevoile sufletești ale credincioșilor și de-a ținea rânduială în organizația bisericească. Este, în urmă, o mișcare incontestabilă spre Roma. Ar fi prea optimistă nădejdea unei reveniri în mase la unire; singurul drum solid rămânând și pe viitor cel al convertirilor individuale și reconcilierilor fără condițiuni și pactări. Totuș, ideile odată puse în fermentația sufletelor vor rodi cu siguranță și cu vremea se va adevăra și despre noul curent din sinul bisericii anglicane vorba veche că: toate drumurile duc la Roma!

Pentru că Roma este adevărul!

Ziua mamelor. Ideea de-a concretiza într-o sărbătoare caldă și delicată venerația ce o datorim mamelor, a plecat din Germania. Acolo s'a și pus în praxă, cu admirabile rezultate sociale și pedagogice.

Reuniunile noastre de femei, luând inițiativa cele din Bucovina, se străduiesc să înfăptuiască și la noi acest gând salutar. În acest scop, dna M. Baiulescu, prezidenta Uniunii Femeilor, a lansat de curând o chemare către toată suflarea românească. În concret, apelul propune ca „ziua mamelor” să fie *Duminica din 27 Maiu c.* În aceasta zi:

„Familia va serba, în casa sa, această intimă adorare a mamei, când copiii, chiar și cei depărtați, îi vor dovedi prin graiu, în scris sau prin cel mai mic semn de atențiune, venerația ce i-o păstrează. — În scopul acesta, copiii și tinerimea va trebui să fie preparată în toate școlile pentru cceasta serbare. — Se va face în aceiaș zi și *serbare publică*, participând înainte de toate la *serviciul divin*, când preotul va vorbi despre însemnătatea acestei zile.

„Iar toți aceia cari nu mai au pe această scumpă păzitoare a familiei, să găsească în aceiaș zi o oră când vor putea face *pelerinajul la mormântul mamei lor*.

„De asemenea, se vor aranja *șesători populare*, unde se vor slăvi mamele prin conferințe, coruri, declamații; unde vom cinsti pe acele mame ale căror fii muriră pe câmpul de luptă, rostind numele lor; vom cinsti și vom aduce omagii cele mai devotate mame a țării, M. S. Regina Maria, întărind iubirea pentru mama tuturor cetățenilor români, pentru „scumpa noastră Patrie-Mamă”.

Ideea este cât se poate de bună. Terenul însă fiind prea nepregătit, rezultatul acestei chemări deocamdată nu va fi prea mare. Stăruind însă vom ajunge, de sigur, departe.

Știri mărunte

Personale. Preaveneratul Ordinariat Arhidiecezan a numit pe p. *Ioan Bochiș* paroh la Ceanul mic.

Concure. Preaveneratul Ordinariat arhiepiscopesc publică concurs, cu termenul de 10 Iunie 1928 la parohiile: *Spătaș*, (prot. Blaj) și *Crdești*, (prot. Diciosânmărtin).

Premiații „Societății Scriitorilor Români”. Duminică trecută s'a ținut adunarea generală a societății scriitorilor români. Cu acest prilej s'a ales un membru nou în societate: d. *Radu Gyr* și s'au distribuit premiile literare. Acestea s'au decernat precum urmează: Premiul »Al. Brătescu. Voinești« al ministerului artelor de 25000 lei, l-a obținut d. *Em. Bucuța*, pentru volumul: »Fuga lui Șefki«; premiul »C. A. Rosetti« al ziarului »Viitorul«, de 20000 lei, s'a dat dlui *Ion Foti*, pentru romanul »Vis și realitate«; premiul de poezie »Socec«, de 10000 lei, l-a dobândit dl. *Alfred Moșoiu* pentru volumul »Poezii«; premiul de poezie al S. S. R. de 6000 lei, s'a dat dlui *V. Voiculescu*, pentru volumul »Poeme cu Ingeri«; premiul de proză al aceleiași societăți, de 4000 lei, dnei *Papadat Bengescu* pentru volumul »Desenuri tragice«; premiul »Benvenisti« de 2000 lei, l-a obținut d. *Zaharia Stancu* pentru »Poeme simple«; și în urmă, premiul de sonet »Ion Pavelescu« de 1000 lei, dl. *Radu Bouraeanul* pentru sonetul »Bătlanul«.

Locale. Joi, 24 Maiu, la sărbătoarea Înălțării Domnului, va predica în catedrală p. *Dr. Ioan Coltor*, canonic mitropolitan; iar Duminică următoare, a Sfinților Părinți, p. *Dr. Augustin Tătar*, profesor al Academiei de teologie.

— Un epilog plăcut al serbărilor de 3/15 Maiu a fost pentru orașul nostru înalta vizită a p. *abate Zavoral*. Primit cu însuflețire, de tinerime școlară, autorități și public numeros, la amiaza zilei de Miercuri 16 Maiu, p. *Zavoral* a fost centrul atențiilor celor mai alese și sincere în tot timpul cât a stat la noi. A fost, oaspele I. P. S. Sale p. *mitropolit Vasile*, care încă în aceiași zi a dat o masă aleasă în cinstea marelui nostru prieten. A cercetat tot ce are Blajul de văzut: biserica și școlile, câmpul libertății și biblioteca bogată și nu a uitat cimitirile, unde dorm marii prieteni ai lui Urban Iarnik, călăuzitorul părintelui Zavoral în străduințele sale românești. Primăria încă a ținut să-i dea cinstea cuvenită, oferindu-i un banchet în restaurantul »Central« Joi în 17 Maiu, cu participarea alor 60 frunțași ai Blajului. Răspunzând seriei de călduroase toaste, p. *Zavoral* a surprins și emoționat adânc atât prin siguranța vorbei sale românești, ca și prin vibrația de sinceră dragoste ce poartă preteniei ceho-române, în slujba căreia își cheltuiește toate puterile. Programul oficial al călătoriei, întocmit cu destul de puțină prevedere, neîngându-i să fie față la serbările din zilele premergătoare, p. *Zavoral* a ținut să le vadă măcar în film. Joi, la ora 5⁰⁰ distinsul oaspe a plecat spre Cluj, însoțit până la gară de toată lamura Blajului. Icoana lui blândă și senină va rămânea pururea vie între noi.

Telefonul „Unirii”

M. Alba-Iulia. Cu adresele trimise în ultimele scrisori, numărul abonaților câștigați de DVoastră în aceste câteva săptămâni se urcă la frumoasa cifră de 30. Vă exprimăm din nou sincerele noastre mulțămite. Sperăm că pilda va fi urmată de toți frații preoți cari înțeleg importanța presei bisericești, în special de cei dela orașe.

P. Cluj. Asupra desbaterilor „adunării eparhiale” din Cluj nu avem încă decât rapoartele sumare din gazete. Când vom avea dări de seamă oficiale, vom însemna ce vom găsi de lipsă. Deocamdată reținem doar propunerea dlui prof. Bogdan-Duică, de-a se în-

ființa o nouă facultate de teologie la Cluj și o nouă episcopie românească la granița Maramureșului. Nu ne miră că se cere încă o facultate de teologie; ridicarea de școale este una din boalele vremii. Și dacă la Iași se agită lumea pentru același vis, Clujul nu are de ce să rămână mai pe jos. Nu înțelegem însă ce ar putea „păzi” o episcopie ortodoxă la granița Maramureșului, unde nu prea sunt ortodocși! Ori s'a gândit propunătorul la o poliție de graniță?

B. Cluj. Am cetit și noi în gazete afirmația amuzantă făcută de dl. *Meteș* în „adunarea eparhială” din Cluj, că adevărul „lupta ce s'a dat cu ocazia legii cultelor a trezit conștiința poporului, astfel că curentul de revenire a uniților la biserica ortodoxă este din ce în ce mai mare”. Este cunoscuta arie de flașnetă din Sibiu, reproducă acum și la sucursala Cluj. Cifra de 1325 suflete cu care manevrează raportorul, chiar reală dacă ar fi, nu îndreptățește nici pe departe astfel de enunțuri. Noi i-am putea pune în față numeri mai mari de convertiți dela ortodoxie. — „Curentul” există, deci, doar în capul raportorului!

B. Trenton. (America). Prin p. canonic Bojor din Gherla am primit 400 Lei în contul abonamentului Sfinției Voastre.

Oficiul parohial. Năsăud. Confirmăm primirea abonamentului pe anii 1927 și 1928.

A. Cop. Mănăstur. Chităm primirea sumei de Lei 200. Achitat până la 30 VI 1928.

Oficiul parohial. Florești. Suma de 150 Lei, am trimis-o bisericii din Soimușul.

Oficiul parohial. Uricani. Am primit 500 Lei. Achitat până la 31 XII 1927.

B. Topa de Criș. Am primit 300 Lei. Achitat până la finea anului curent.

Dr. H. Sulina. Am primit suma trimisă. Numerii ceruți i-am trimis.

C. Bucium șasa. Suma trimisă s'a expedit bisericii din Soimușul.

Noul mers al trenurilor.

Incepând cu ziua de 15 Maiu 1928, circulația trenurilor prin gara Blaj este următoarea:

Spre București:		Spre Cluj:	
Ora	6.42 expr. (Arad)	Ora	0.04 expr. (Arad)
>	7.19 personal	>	5.30 personal
>	12.24 expr. (Arad)	>	7.36 accel. (Arad)
>	13.36 accelerat	>	8.43 express
>	16.51 personal	>	12.04 personal
>	22.30 express	>	17.05 accelerat
>	23.32 accel. (Arad)	>	18.22 expr. (Arad)
>	0.10 personal	>	22.29 personal

Târnava mică:

Pleacă: Ora	7.40	Sosește: Ora	11.40
>	14.00	>	22.08

CĂUTĂM

pentru conducerea inspectoratului regiunii BLAJ, domn sau doamnă lucrătoare, cu cauziune.

Ofertele în scris, cu referințe, se vor adresa către:

„Providența Națională, Societate Generală de Asigurări, Direcțiunea Regională”, Timișoara I. Strada Eminescu Nr. 6.

Asigurări de animale, grindină, accidente, moarte, dotă.

Prospect gratuit! (556) 1-2

S'a deschis

în Cluj, strada Regele Ferdinand, (fostă Vesselény), Nr. 3 cea mai nouă prăvălie de manufactură și mărunțisuri:

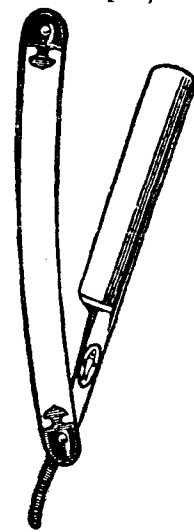
„GOBELIN”

Lucruri începute și pietate, ciorapi, mănuși, furnituri etc.

Prețuri solide, ieftine! (555) 1-10

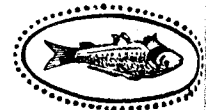
Mărfuri de oțel Solingen

Tacămuri, briciuri de ras, bricege, foarfece etc. de prima calitate oțel și lucrare, expediate cu 7-? prețurile originale ale fabricii.

M. MEIXNER
CLUJ, Str. Samuil Micu 4

Cataloge se trimit, la cerere, gratis și franco.

Recomandăm următoarele comenzi de probă:

1 briciu de ras Solingen, ascuțit cel mai fin Lei 10

1 briceag elegant pentru d. ni, cu 2 cuțite, cu toc de sidex Lei 11

1 foarfecă fină nichelată, lungă de 15 cm. Lei 9

Toată garnitura se trimite franco Lei 30

MOTTO:

Cumpărarea unui pian este o chestiune de încredere

Cea mai mare garanție pentru aceasta este eminentul renume al firmei

I. TRISKA

existentă de 58 ani

ca singurul și cel mai mare magazin de specialitate în Ardeal. -- Reprezențanța generală a marcei mondiale:

F Ö R S T E R

PIANE

Se pot cumpăra și pe lângă condițiuni de plată în rate mai lungi

CLUJ, Strada Șaguna Nr. 14. Telefon 9. 4-1:

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericești. Vesminte din cele mai bune stoffe.

Prapori de mătasă din Damasc. Candelabre din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potire, cădelnițe, picside, epitrafire.

Fabrica de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabrică clopote orice mărime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și se află în depozit dela 10-500 kgr. Prețurile cele mai solide.

Vasile Hoza

Sibiu, Piața Prințul Carol Nr 6

(97) 41-2

Cel mai modern și portabil

Gramafon, cu 10 plăci, pentru 3500 lei

(99) 2-3

se găsește la „TRISKA”, Cluj